

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
СИСТЕМНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус освітнього компонента «СИСТЕМНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій

Розробник: Милько І.П., доцент кафедри менеджменту та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування
протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Погоджено

Гарант ОПП Менеджмент організацій

Лариса ЮЩИШИНА

Завідувач кафедри:

Лариса ЧЕРЧИК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент організацій Другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>2 рік</u>
		Семестр <u>3-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>20</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>72</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
Форма контролю: <u>екзамен</u>		
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE		

II. Інформація про викладача

Милько Інна Петрівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація викладача:

Телефон: (050)6691504

Електронна пошта: mylko.inna@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, ауд. 306

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Системний менеджмент» належить до нормативних дисциплін, спрямований на формування системи знань, вмінь і практичних навичок щодо теоретичних засад та практичного інструментарію системного розв'язання проблем в організаціях.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Системний менеджмент» є суміжним і тісно пов'язаним із такими дисциплінами як «Ситуаційний менеджмент», «Менеджмент організацій», «Креативний менеджмент», «Менеджмент стратегічних змін та розвитку».

Постреквізити: інноваційне підприємництво та управління стартап проектами, менеджмент ресурсів та витрат, підготовка до написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента – формування у здобувачів вищої освіти фахових компетенцій для прийняття управлінських рішень, заснованих застосуванні системного підходу до аналізу проблемних ситуацій.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання освітнього компоненту, є: розуміти роль та місце системного менеджменту в організації; ознайомитися з основним категоріями і поняттями системного менеджменту; оволодіти методикою прийняття ефективних рішень із застосуванням системного підходу; вивчити сучасні інструменти системного менеджера.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі

навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до самостійної роботи та самостійного приймання рішення, здатність нести відповідальність за їх реалізацію.

Спеціальні компетентності:

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК14. Здатність знаходити та оцінювати нові ринкові можливості розвитку бізнесу.

Програмні результати навчання:

2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

14. Володіти методами діагностики фінансово-господарського стану організації, аналізу стану зовнішнього середовища.

5. Структура освітнього компоненту

Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти системного менеджменту						
Тема 1. Сутність системного підходу у менеджменті	10,5	2	2	6	0,5	ДС, Т, Е / 4
Тема 2. Підприємство як відкрита економічна система	11,5	2	2	7	0,5	УО, ПЗ, Т /4
Тема 3. Системний, процесний та ситуаційний менеджмент	11	2	2	6	1	РС, ПЗ, Т/4
Тема 4. Системні концепції менеджменту	11	2	2	6	1	ДС, ПЗ, РС, Т/ 4
Тема 5. Системний аналіз у прийнятті управлінських рішень	12	2	2	7	1	ДС, ПЗ, РС, Т, МКР/ 4
Разом за модулем 1	56	10	10	32	4	20
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти системного менеджменту						
Тема 6. Аналітична діяльність у системному менеджменті	12,5	2	2	8	0,5	ДС, РС, Т, Е/4
Тема 7. Моделі та моделювання в менеджменті	12,5	2	2	8	0,5	УО, ПЗ, Т, Е / 4
Тема 8. Стандартизація управлінських процедур як основа системного менеджменту	13	2	2	8	1	ДС, ПЗ, РС, Т / 4
Тема 9. Системний підхід до управління командами	13	2	2	8	1	ДС, ПЗ, РС, Т / 4
Тема 10. Базовий інструментарій системного менеджера	13	2	2	8	1	ДС, ПЗ, РС, Т, МКР / 4
Разом за модулем 2	64	10	10	40	4	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	100

Форма контролю*: дискусія (ДС), усне опитування (УО), есе чи реферат (Е), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ), модульна контрольна робота (МКР), підсумковий контроль у формі іспиту.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Системний менеджмент» передбачає:

- підготовку до аудиторних (практичних) занять – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента;
- розв'язання тестових завдань;
- розв'язання практичних завдань та ситуацій;
- написання рефератів та коротких есе з конкретної теми;
- підготовку до усіх видів контролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Здобувач повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vvyznannia_rezultatuv_navchannia_formalnii.pdf)

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компоненту.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передусє семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачем мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів) та модульного чи підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час занять; не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшета чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту виставляється без складання іспиту, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача у день проведення екзамену за умови обов'язкової його присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компоненту) здобувач складає іспит у

формі письмового опитування. При цьому на іспит виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу. Екзаменаційний білет охоплює програму освітнього компоненту та включає два теоретичних запитань (40 балів), 10 тестових завдань (20 балів). Максимальна оцінка 60 балів.

Порядок організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Перелік питань до екзамену

1. Поняття системи як семантичної моделі.
2. Властивості управлінських систем.
3. Класифікація систем у менеджменті.
4. Характеристика основних різновидів функцій систем
5. Ознаки системного підходу у менеджменті підприємств.
6. Організація як система.
7. Системні ознаки підприємства як економічної системи.
8. Системні елементи та підрозділи підприємства.
9. Сучасні підходи до управління підприємством
10. Середовище та його роль в функціонуванні системи.
11. Характеристика середовища менеджменту
12. Сутність та ознаки системного менеджменту.
13. Сутність та ознаки процесного менеджменту.
14. Сутність та ознаки ситуаційного менеджменту.
15. Системне мислення у менеджменті
16. Системна теорія менеджменту «7-S»
17. Управління підприємством за цілями SMART
18. Проблема та шляхи її системного вирішення
19. Моделювання як невід’ємна частина економічної діяльності
20. Характеристика основних етапів життєвого циклу системи.
21. Система в перехідних і критичних станах.
22. Життєвий цикл організацій.
23. Системні аспекти проектування.
24. Управлінська діяльність як сукупність системних ідей.
25. Проектування соціально-економічних систем.
26. Принципи та застосування системного аналізу на підприємстві
27. Етапи системного аналізу підприємства
28. Системні закони і їх роль в аналітичній діяльності.
29. Методи системного аналізу
30. Сутність стандартизації процесів та процедур на підприємстві
31. Типи стандартизації управлінських процедур
32. Принципи стандартизації управлінських документів
33. Управління командою як система і як процес
34. Системні методи управління командами
35. Формування системи управління командою
36. Сутність і технології аналітичної діяльності.
37. Характеристика основних різновидів аналітичної діяльності
38. Системна оцінка ефективності управління організацією
39. Позиційна схема (перцепційна карта) як інструментом для порівняння позицій

конкурентних марок.

40. Модель п'яти сил конкуренції за М. Портером.
41. Методики діагностики галузі.
42. Матриця «Мак Кінсі-Дженерал Електрик» (Матриця привабливості ринку).
43. Матриця І. Ансоффа «Товар – Ринок».
44. Матриця БКГ (Матриця росту).
45. Карта стратегічних груп.
46. Діаграма Ішікави («Риб'ячий скелет»).
47. Аналіз сильних та слабких сторін фірми, можливостей та загроз (SWOT-аналіз).
48. Методика оцінки виживання бізнесу М. Мак-Дональда.
49. КРІ як елемент системної оцінки роботи персоналу.
50. Методика визначення ключових факторів успіху.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Системний менеджмент: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: М.О. Кравченко. Електронні текстові дані (1 файл: 2,51 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 112 с.
2. Устенко А.О., Малинка О.Я. Теорія систем і системний аналіз в менеджменті: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2012. 328 с.

Додаткова література

1. Адлер О. О. А31 Економічна діагностика : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2012. 91 с.
2. Біловол Р.І. Системний підхід до формування методів управління підприємством. 2018. Випуск № 15. Економіка і суспільство. С. 219-223.
3. Крук О.В., Милько І.П. Впровадження ІСМ: основні вимоги до підприємства. *Сучасні технології менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* 23 листопада 2021 р. Відп. ред. проф. Л.М. Черчик. Луцьк, 2021. С. 202-205.
4. Милько І.П. Ситуативний менеджмент [Електронне видання]. Методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 48 с.
5. Mylko I. Formation of the management system for weak signals in healthcare institutions. Modern management technologies: monograph. Higher School of Social and Economic. Przeworsk: WSSG, 2022. P.157-184.
6. Милько І.П., Караїм В.П., Караїм О.А. Особливості оцінки впливу підприємства на довкілля за умови впровадження системи екологічного менеджменту. *Матеріали XVI Міжн. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень»* (17 травня 2022 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 9,85 Мб. С. 209-211. С. 229-231.
7. Милько І.П., Дунас М.В. Мотиваційний механізм в системі менеджменту персоналу підприємства. *Матеріали XVI Міжн. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень»* (17 травня 2022 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 9,85 Мб. С. 209-211.
8. Нинюк М. Стадії розвитку організації. *Історико-правовий часопис*. 2014. С. 64-68. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/5041/1/nynyuk.pdf>

9. Осядла М.В. Роль та значення аналітичної діяльності у процесі законотворення. *Альманах права*. 2019. Випуск 10. С. 218-222.

10. Соколова Л. Теоретико-методологічна платформа розробки системи адаптації підприємств до змін зовнішнього середовища. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 206–211.

11. Шмельова Т.Ф., Сікірда Ю.В., Ассаул О.Ю. Системний аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього середовища менеджменту авіапідприємства. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2014. № 3(16). С. 49-56.

Інтернет-ресурси

1. Верховної Ради України URL: [www. rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.

4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

5. Інтернет-портал для управлінців Менеджмент.com.ua. UTL:
<http://www.management.com.ua/about.php>.

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.